

PION ISTVÁN

Téged tanuljalak

CSALÁDREGÉNY

Fifinek, hogy tudja

(részlet)

...és tanító volt az apai nagyapám,
azután iskolaigazgató lett belőle,
az egész iskola tőle félt,
a körmöseitől, a pálcájától,
termetétől,
mert nagydarab ember volt,
uszkve százötven kiló,
de azt nem tudom, hogy ebből
mennyit nyomott a szíve,
mert ő az egyetlen nagyszülőm,
aki még születésem előtt meghalt,
talán ezerkilencszázhetvenben,
ha fontosak a számok,
mondom ezt én,
a tanító unokája,
aki azért akart tanár lenni,
mert mindig azt mondták neki a faluban,
hogy bezzeg a nagyapád idejében nem,
pedig de,
csak másképp hívták ezeket a dolgokat,
mint ahogy mindig mindent másképp neveznek,
akik idősebbek, mint mi, te meg én,
és azt hiszik, értjük őket, mert bólogatunk nekik,
mint a bólogatós kutyák a kocsik kalaptartóján,
s közben a testünk nem mozog,
röghöz kötöttek vagyunk,
nem úgy,
mint a nagyapám,

akit a lévai líceum papírjaival a zsebében
a Szudéták vidékére akartak vinni kovácsinasnak,
de ő ezt nem akarta,
Istenem, de jó is, hogy nem akarta,
mert akkor most nem ülnék itt melletted,
s nem tudnád,
hogy éppen ki meséli mindezt neked,
mármint a nagyapát,
aki végül ezerkilencszáznegyvenhatban
jött át Magyarországra,
hogy állást szerezzen,
tanítói állást,
s kapott is,
Letskésen,
s jöhetett utána a nagyanyám, a Mammam
egy kredencbe szögelve,
valami vagonban,
apám meg az Ipolyon át,
háromévesen, csempészek nyakában,
ezerkilencszáznegyvennyolcban,
csak fényképről van előttem
nagyapám arca,
mindig az egyik unokabátyámat látom bele,
a fiatalabbikat, Zoltánt,
aki már Csányi, de az anyja még Pion,
állítólag az apját meg a Temesi írta bele a Porba,
és Zoltán valóban nagydarab ember,
s hogy milyen lehetett külön-külön megérkezni,
és csak elképzelnem tudom,
mármint a család egyes tagjai,
hogy a két szülő külön,
meg a gyerek is külön,
külön, külön, külön,
apa, anya, gyerek,
vagyis nagyapa, nagyanya, apa,
ugye, az enyéme,
s hogy a szöveget a nagyapám húzta-e ki a kredencből,
s hogy akkor már ketten várták-e apámat az Ipoly innenső felén,
nem is tudom, csak képzelek,
mint a gyerekek,

gyereknap van, délután,
s hosszú idő után végre süt a nap,
az utóbbi időben annyi eső esett,
hogy két évig még havaznia sem kellene,
de meg is akarom tudni meg nem is,
tudni
is
meg
is
nem
is,
meg
is
tudni
is
nem
is,
nem
is
tudni
is
meg
is,
hogy miként lett a kántorból,
aki iskolaigazgatóként kettes sorban vitte a gyerekeket
vasárnapi szentmisére,
járási tanácsstag, népművelő meg kultúrház igazgató,
és miként lett végül nem-párttag,
apámat most hívtam fel, mesélje el,
de ő is bizonytalan,
azt mondja, volt valami kétéves elő-párttagság,
az megvolt neki, megvolt majdnem,
és jött ezerkilencszázötvenhat,
kétezer-tizenkettő mínusz ötvenhat,
hát nem lett párttag,
és a rák vitte el,
a rák, a rák, a rák,
ezt sem tudom pontosan, milyen,
csak rák,
de férfiasságától meg kellett fosztani,

és otthon halt meg, otthon,
és fáj neki, üvöltött,
azt mondja apám, hogy sokat üvöltött fájdalmában,
és ők végig nézték a halált,
beengedték otthonukba,
pedig nem csöngetett, és nem volt illedelmes,
nem is köszönt, de tudták, hogy érkezik ez a szemét állat,
és a kurva anyját,
baszódjon meg ott, ahol van, hogy létezik,
mint az alma,
lassan barnuljon,
rothadjon el az esőtől,
mindtől, ami idén már leesett,
és legyen bűdös, bűdös legyen,
bűzében járjunk fölötte örömtáncot,
az enyészet fölött,
őstáncot járjunk,
szerelmem, őstáncot, szerelmem, őstáncot,
mert ő az egyetlen nagyszülőm,
aki még születésem előtt meghalt...